

Pracovná skupina pre ľan, bavlnu a konope, 24. júna 2019

Zhrnutie správy zo zasadnutia:

Časť pre ľan a konope:

Predseda Bertrand Gomart (FR).

Výmena názorov na lobbistickú a komunikačnú stratégiu

Sekretariát informoval o novej komunikačnej stratégii Copa a Cogeca, prvý návrh by mal byť hotový pred letnými prázdninami, finalizovaný v septembri, aby sa stratégia mohla využívať už posledný štvrtrok 2019. Z pohľadu ľanového a konopného sektoru by sa mala zamerať na prírodné vlákna, bioprodukty a na ich významné využitie aj v podobe konštrukčných materiálov, výrobu celulózy a v potravinárskom priemysle (vysokokvalitný olej). Z pohľadu vplyvu na životné prostredie je treba zdôrazniť prínosy výroby týchto plodín, sú vhodné na využitie v rotácii plodín a zvyšujú kvalitu pôdy. Nová stratégia by mala zohľadniť reputáciu odvetvia, možné príležitosti, dôveru spotrebiteľov, kvalitu európskej výroby, dodávateľský reťazec, atď. Je vhodné aj zapojenie partnerov (napr. EURATEX, EIHA, ENCA, a. i.).

Konopné výrobky: status novej potravinovej a databáza zložiek pridávaných do kozmetických výrobkov (CosIng)

V januári 2019 vydal Európsky úrad pre bezpečnosť potravín (EFSA) nové smernice pre potravinové výrobky s obsahom kanabinoidov - za novú potravinu sú teraz považované kvety a listy rastlín a kanabinoidy. Hoci nové smernice EFSA nie sú pre členské štáty záväzné, zrejme budú mať významný dopad na trh s CBD v EÚ, lebo schválenie novej potravinovej obvykle trvá 3 roky.

CosIng je databáza Európskej komisie (DG GROW) o zložkách pridávaných do kozmetických výrobkov. Jej cieľom je harmonizovať zoznam prísad užívaných v kozmetike a hoci nie je právne záväzná, slúži ako doporučené členským štátom. DG GROW teraz rozlišuje 2 typy CBD: získaný z extraktu alebo tinktúry alebo živice z konope a synteticky vyrábaný.

Časť pre bavlnu, ľan a konope:

Predseda Enrique Gonzales Molina (ES).

Okrúhly stôl o situácii na trhu:

Bavlna: V ES je situácia stabilná už niekoľko rokov, časť pestovateľskej plochy je integrovaná do programu udržateľného hospodárstva. GR hlási veľmi úspešný rok 2019, cena je na rovnakej úrovni ako v 2017.

Konope: Vo FR používajú predovšetkým certifikované osivá, konope sa pestuje na semená a vlákna (buničina, cigaretový trh, stavebný priemysel). V IT sa najviac rozvíja produkcia konopných semien pre potravinársky priemysel, oševná plocha síce narastá, ale výroba nie je taká výnosná, lebo žatevná technika umožňuje iba využitie častí rastlín. V NL sa konope pestuje prevažne na vlákno, sektor je aktuálne pod tlakom, lebo ceny sú na nižšej úrovni ako vlani.

Ľan: Najväčšími producentmi sú FR, BE, NL a FR (80% produkcie EÚ), trh s ľanom za posledných 5

rokov vykazuje vývoj. Veľkými potenciálnymi odbytišťami sú Čína a India.

SPP: nové možnosti pre odvetvie vlákien

Sekretariát prezentoval navrhovaný model SPP – princíp ekoschémy v I. pilieri a agro-enviro-klimatické opatrenia v II. pilieri a konkrétne návrh Komisie na GAEC 9 (minimálny podiel pôdy na poľnohospodárskych plochách určený pre nevýrobné prvky alebo oblasti a zachovanie krajinného vzhľadu.) Pre ľanový a konopný sektor by mohol byť vhodne upravený takto: Minimálny podiel poľnohospodárskej plochy určený pre nevýrobné prvky alebo oblasti *s plodinami so zvýšeným potenciálom pre ukladanie uhlíka*. Zachovanie nevýrobných prvkov a oblastí pre zlepšenie biologickej rozmanitosti na farme, *podporovať ukladanie uhlíku v pôde a biologických výrobkoch*.

V návrhu Komisie aj správe výboru AGRI nie sú nepotravinárske sektory na zozname spôsobilých odvetví pre platby viazané na výrobu. Sekretariát vyzval dotknuté organizácie, aby zvýšili úsilie u svojich národných orgánov.

Ďalšia zmena SPP by sa mohla týkať obchodných noriem, ktoré by popri olivovom oleji, stolových olivách, ovocí a zelenine mohli po novom zahŕňať aj konope a ľan.

Obchodné normy: výmena názorov na potenciálne návrhy z odvetvia

Obchodné normy slúžia na harmonizáciu jednotného trhu. Okrem európskych existujú aj medzinárodné štandardy, napr. organizácia ASTM International, ktorá nedávno kontaktovala sekretariát ohľadom možnej spolupráce týkajúcej sa konopných semienok a konštrukčných materiálov. Sekretariát uvíta názory a pripomienky organizácií.

Sekretariát informoval aj o začatí procesu GIs pre prírodné vlákna.

Klimatické zmeny a adaptácia: stratégia Copa a Cogeca a prínos odvetvia vlákien

NL reprezentant navrhuje predstaviť konkrétne údaje o množstve viazaného uhlíka v pôde v prípade výroby určitého množstva ľanu alebo konope, preto sekretariát vyzýva k zaslaní akýchkoľvek údajov a vedeckých štúdií, ktoré potvrdzujú viazanie uhlíku pri výrobe týchto plodín.

Herbicíd thidiazuron

ES reprezentant informoval o probléme s thidiazuronom, ktorý sa používa ako regulátor rastu bavlníka. Jeho použitie je kľúčové na zachovanie výroby kvalitnej bavlny, ale čoskoro končí doba povolenia jeho použitia v EÚ a spoločnosť Bayer z ekonomických dôvodov opätovnú certifikáciu neplánuje. Žiadajú ostatné organizácie a Copa a Cogeca o podporu.